

נעם הארץ

בס"ד

לכבוד שבת קדש – פרשת במדבר תש"ף

זוהב הארץ היא טוב – זו תלמודה של א"י

דף שבועי לעיסוק בסוגיות ארץ ישראליות – נכתב ע"י ח"י צמ"ר

חז"ל במדרש פתחו לנו צוהר להבנת הענין . ויוסף הורד מצרימה . - ראוינו היו ישראל לירד למצרים בשלשלאות ובקולרין, כעם שירודו לבבל, אילולי שקדם יוסף, כל מה שאירע ליוסף אירע לציון, (תנחומא פרשת וישב סימן יח) . במדרש תנחומא, באגדת בראשית, ילקוט שמעוני ובמקבילות, מביאים חכמים רשימה ארוכה של דברים וביטויים שבהם יוסף = ציון. כל מה שקרה ליוסף, קרה גם לציון. מענין לראות שגם המילה 'ציון' בגימטריה = 156. ובכך קשר פנימי נוסף בין המהות של יוסף והמהות של ציון. משיח בן יוסף הוא המוביל לציון.

מסע בני ישראל במדבר הולך בעקבות הבשורה שנאמרה למשה, 'והבאתי'. הנביא גם קושר את הבשורה לירושלים ולציון. **ראשון לציון הנה הנגם ולירושלם מבשר אהן:** מענין לראות קשר פנימי נוסף. בפרשה הקודמת קראנו על מצות ארבעת המינים – אותם אוגדים יחד ונוטלים בחג הסוכות. חז"ל במדרש ניסו לשייך ולזהות מאפיינים של כל אחד מהמינים. **פרי עץ הדר זה אברהם . . . כפות תמרים זה יצחק . . . וענף עץ עבות זה יעקב . . . וערבי נחל זה יוסף** (ויקרא ובה פרשת אמור פרשה ל). האלשיך הקדוש בפירושו לפסוק: **ועל ערבי נחל המתייחס ליוסף, יבא משיח בן יוסף הלא הוא הבא עם המבשר, ראשון לציון הנה הנגם ולירושלם מבשר אהן:** (אלשיך ויקרא פרק כג).

הערבה, העומדת אל מול יוסף, ומשיח בן יוסף, היא המבשר. לא לחינם בתפילת הושענא רבה – יום ערבה, אנו חוזרים ואומרים **"קול מבשר, מבשר ואומר"**.

הערבה היא גם על פי חז"ל הביטוי לאותו יהודי שאין בו טעם ואין בו ריח, אבל בלעדיו אי אפשר לקיים מצוות ארבעת המינים. רק כאשר אוגדים את כולם יחד אפשר להתחבר לקב"ה. משבט יהודה המיוחס בשבטים – הראשון למסע המחנות, ועד שבט זן – האחרון למסע המחנות. כך גם בהקמת המשכן ישותפו – בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, ואהליאב בן אחיסמך למטה דן. למסע הגדול לארץ ישראל אפשר לצאת רק כאשר הבשורה היא ערבה, מתוך ענווה ושותפות של **כולם**.

משיח בן יוסף המבשר על קיבוץ הגלויות ועל השלב הראשון בגאולת ישראל. שלב זה מתחיל בבשורה על ציון ועל ירושלים. עיר מיוחדת במינה **שעושה את כולם חברים**. רק מתוך חברות ושותפות זו אפשר יהיה לצאת למסע הגדול – מסע הגאולה של עם בארצו. גם במימד האישי,

ושוב אנו בפרשת במדבר. אנו נמצאים בשנה השנית בראש חודש אייר. שנה עברה מאז מעמד הר סיני. המשכן הוקם ועם ישראל רואה את השראת השכינה בתוכו מידי יום. אך זה לא מספיק. מטרת יציאת מצרים היא המסע לארץ ישראל, כניסה לארץ והקמת מדינה ריבונית עצמאית שבירתה ירושלים והקמת המקדש בתוכה. זה צריך לקרות בחודש אייר – חודש הגאולה. ולכן דבר ה', המפקד, הכנת הצבא, הדגלים והמחנות מתרחש בחודש זה. בני ישראל הוא צבא העם - **תפקדו אתם לצבאתם**. גם היציאה למסע לכוון ארץ ישראל תחל בכ' באייר – בעשרים לחודש השני, כפי שראינו בשבוע שעבר. שבים לציון בחודש אייר – חוזרים הביתה אל ארץ האבות.

פה בארץ חמדות אבות / תתגשמןה כל התקוות, / פה נחיה ופה נצא, / חיי זהר חיי דרור, / פה תהא השכינה שורה, / פה תפרח גם שפת התורה.

שבת זו מיוחדת עבורי גם במימד האישי שכן לפני שלוש שנים, בפרשת במדבר תשע"ז הוצאתי את דף מס' 1. יצאתי למסע שלא ידעתי לאן יוביל ולאן יגיע. והנה, ב"ה אנו משלימים שנה שלישית. כבר אמרו חכמים מאומות העולם: **"גם מסע של אלף מילין מתחיל בצעד אחד קטן"**. גם אנו התחלנו בצעד קטן, ובשבוע שעבר זכינו להשלים 156 דפים שיצאו מידי שבוע.

בתחילת המאה ה-19 עלו לארץ תלמידי הגר"א (הגאון רבי אליהו מוילנה). ביניהם היה ר' הלל משקלוב, שלו מיוחסת כתיבת הספר "קול התור". מבלי להיכנס לפולמוס המחקרי על זהות כותב הספר, אין ספק כי ספר זה מייצג את תורת הגאולה של הגר"א. אותה תפיסה שבעטיה עלו התלמידים לארץ ישראל, מתוך מגמה להתיישב בארץ, לטעת ולקיים חיי עם נורמלי בארצו. והנה, בספר "קול התור" מובא כי בתהליך הגאולה יהיו שני שלבים. שלב ראשון – משיח בן יוסף, שלב של גאולה גשמית, פיזית. ובעקבותיו יגיע שלב נוסף של משיח בן דוד, שיעמיד את הקומה הנוספת בתהליך הגאולה – שלב הרוח, הגאולה הרוחנית. (הבאנו כבר בעבר כי המילה 'קוממיות' משמעותה קומה על גבי קומה). ובתחילת הספר מובאים 156 בחינות וטעמים שונים לענין משיח בן יוסף.

כמובן שנשאלת השאלה – מדוע 156, מה יש בו במספר זה? ובכן, המילה 'יוסף' בגימטריה = 156. אך מה הקשר אם כך לגאולתן של ישראל? מה הקשר למשיח בן יוסף?

הדף מוקדש לע"נ אבי מורי יעקב עוזיאל עמיצור ז"ל

